

บทคัดย่อ

174789

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลง

ชื่อผู้เขียน นายชัยรัตน์ ดันติพงศ์พันธ์

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์กาญจนาท เรืองวรากร ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์
3. นางสาวรัชนิศ เจริญ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการออมก่อนและช่วงภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และร้อยละ (percentage) (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุเชิงซ้อน (multiple regression analysis) ด้วยวิธีการ stepwise และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (Pearson correlation) (3) เพื่อศึกษาแนวโน้มการออมในอนาคต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์กราฟ (curve estimation) ด้านข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา (time series data) ในไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2541 ถึงไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2547 ที่ได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ก่อนและช่วงภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงจะเห็นได้ว่า รายรับระหว่าง พ.ศ. 2541 กับ พ.ศ. 2547 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.67 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสูงกว่ารายจ่ายที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.28 ส่งผลให้ระดับการออมระหว่าง พ.ศ. 2541 กับ พ.ศ. 2547 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.47 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครัวเรือนยังคงมีระดับการออมที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าจะประสบปัญหาวิกฤตการณ์ภาวะ

เศรษฐกิจตกต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ยังไม่กระทบกระเทือนต่อรายได้ของครัวเรือนมากเท่าใดนัก หรือไม่ครัวเรือนอาจมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายใช้สอย จึงลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็นและหันมาให้ความสำคัญในการเก็บออมเพิ่มขึ้น

2. ผลการศึกษาสมการที่ได้ในครั้งนี้ คือ $Y = -46692.162 + 980.761INF - 638.858INT + 1.012REV - 1.174EXP$ โดยพบว่า ปัจจัยทางด้านอัตราเงินเฟ้อ (INF) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (INT) รายรับ (REV) และรายจ่าย (EXP) สามารถพยากรณ์การออมได้ร้อยละ 96.70 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ส่วนปัจจัยทางด้านหนี้สิน (DEB) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ไม่สามารถพยากรณ์การออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงได้

2.1 รายรับ (REV) มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อรายรับเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สัดส่วนการออมเพิ่มขึ้น 1.012 หน่วย

2.2 รายจ่าย (EXP) มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สัดส่วนการออมลดลง 1.174 หน่วย

2.3 หนี้สิน (DEB) ไม่มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (INT) มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สัดส่วนการออมลดลง 638.858 หน่วย

2.5 อัตราเงินเฟ้อ (INF) มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สัดส่วนการออมเพิ่มขึ้น 980.761 หน่วย

2.6 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ไม่มีผลกระทบต่อการออมในภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. พฤติกรรมการออมของครัวเรือนมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะมีแนวโน้มปรับตัวลดลงก็ตาม ซึ่งไม่เป็นไปตามทฤษฎี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่เชื่อมั่นในภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ภาคธุรกิจจึงชะลอการลงทุน แล้วหันมาทำการออมเงินแทนทั้งที่อัตราดอกเบี้ยปรับตัวลดลง ส่วนภาคครัวเรือนก็เช่นเดียวกันได้พยายามประหยัดค่าใช้จ่ายเพื่อออมเงินไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน และเพื่อใช้จ่ายในอนาคตมากขึ้น

ข้อเสนอแนะผลการศึกษา คือ ข้อมูลที่ใช้มีจำนวนค่อนข้างน้อย แหล่งข้อมูลขาดความเป็นเอกภาพ เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลมีลักษณะไม่ตรงตามความต้องการ ทำให้มีความจำเป็นต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่จากหลาย ๆ แหล่ง อันส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังคงมีตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออมของครัวเรือน

174789

The study revealed the following:

1. In the period before the declining interest rate environment, revenue between 1998 and 2004 increased by 13.67 percent which was more than that of expenditure, which increased by 13.28 percent. During the economic depression, households still continued saving at a higher level (an increase of 20.47 percent between 1998 and 2004); as a result, the economic crisis did not greatly affect household revenue or households became more cautious regarding the consumption of luxury goods.

2. The equation $Y = -46692.162 + 980.761INF - 638.858INT + 1.012REV - 1.174EXP$ shows that Inflation, Interest rate, Revenue and Expenditure factors, excluding liabilities and GDP factors, can be used to forecast saving behavior at 96.70 percent, with a level of reliability of 95 percent.

2.1 Revenue: significantly, under a declining interest rate situation, if revenue increases by 1 unit, the amount of savings also increases by 1.012 units.

2.2 Expenditure: significantly, under a declining interest rate situation, if expenditure increases by 1 unit, savings decrease by 1.174 units.

2.3 Debt: significantly, under a declining interest rate situation, debt does not have any impact on the amount of savings.

2.4 Interest rate: significantly, under a declining interest rate situation, if interest increases by 1 unit, savings also decrease by 638.858 units.

2.5 Inflation: significantly, under a declining interest rate situation, if inflation increases by 1 unit, savings also increase by 980.761 units.

2.6 GDP: significantly, under a declining interest rate situation, GDP does not have any impact on the amount of savings.

3. The study of the trend regarding savings revealed that, when the interest rate decreases, the rate of saving increases, which does not conform with the hypothesis. This might be because of a lack of confidence in the economy, so the business sector slowed down investment and turned instead to saving despite the fact that interest rates declined. Householders began to economize in order to save money for emergencies and for the future.

The study suggests that the original data collected was limited and the sources of the data lacked unity. Also, it was time-consuming to collect the data, much of which was irrelevant. Consequently, it was necessary to gather more data from various other sources. All of these factors may have constituted obstacles to this study. Moreover, there are other variables that affect household savings.